

Implementering och uppföljning av BBiC i Stockholm Nordväst

Lägesrapport 2010

Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg,
Upplands Bro och Upplands Väsby

Agneta Mönefors Berntell och Maria Gladh

1. Beskrivning av BBiC-arbetet inom nordvästra Stockholmsregionen

Nordvästkommunerna samordnade och finansierade initialt grundutbildning i BBiC under 2007/2008. Efter detta har kommunerna kunnat fortsätta arbetet år 2009/2010 med stöd av medel från Länsstyrelsen i Stockholms län. I detta arbete har FoU-Nordväst medverkat till fortsatt implementering och uppföljning av BBiC genom att sedan mars 2010 anställa en samordnare för BBiC-utbildare och BBiC-ansvariga i kommunerna, Agneta Mönefors Berntell, barn- och ungdomshandläggare i Järfälla. Genomförandet av uppföljningen har Maria Gladh, FoU-medarbetare under ledning av Ann Palm, FoU-chef svarat för.

Till samordnarens uppgifter har hört att:

- Vara SoS kontaktperson för det regionala nätverket
- Delta i de möten som SoS bjuder in till 2 ggr/termin
- Återföra information från SoS till BBiC-ansvariga och utbildare i nätverkets kommuner samt vidarebefordra formuläruppsättningar, utbildningsmaterial och annat material
- Sammankalla nätverket regelbundet för att möjliggöra dialog och erfarenhetsutbyte
- Föra fram synpunkter och frågor från kommunerna i nätverket till ansvariga på SoS
- Ansvarar för aktuella kontaktuppgifter till lokala utbildare och BBiC-ansvariga som ingår i nätverket
- Vara SoS nationella BBiC-utbildare behjälplig inför utbildningar som SoS erbjuder, t ex hantera inbjudan, anmälningar, lokalplanering, upptryckning av material samt fakturering av utbildningskostnad
- Tillsammans med kommunerna i nätverket inventera och planera för eventuella kvarstående utbildningsbehov efter avslutad BBiC-utbildning (genomförandet av de seminarier och föreläsningar som svarat mot olika utbildningsbehov har möjliggjorts genom samarbetet med FoU Nordväst, se bilagor).

Fram till sommaren 2008 kretsade BBiC-arbetet huvudsakligen kring konkreta frågor, framförallt genomförandet av utredningar och behov av insatser. När nu kommunernas socialtjänst börjar tillämpa BBiC mer systematiskt, har det också blivit angeläget att följa upp och utvärdera utfallet av detta arbete. BBiC-projektet i nordvästkommunerna består därför av tre parallella delprojekt, implementering och utvärdering (a, b och c), se nedan, i den efterföljande texten beskrivs bara Delprojekt 1.

- Delprojekt 1 – implementeringsstöd

Målet för fortsatt regional samordning av BBiC i nordvästkommunerna är att underlätta och möjliggöra implementeringen av BBiC, för att ge ökad kvalitet och systematik i handläggning och dokumentation av ärenden som rör barn och unga. Behov av samordning av arbetet med BBiC finns så länge implementeringen pågår.

- Delprojekt 2 – utvärdering - a

Syftet med utvärderingen som genomförs av FoU-Nordväst är att via aktgranskning undersöka om barns behov blir tydligare dokumenterat i barnavårdsutredningar, genomförda i linje med BBiC, jämfört med utredningar före implementeringen, samt om barns behov tydligare återspeglas i beslut om insats och uppföljning. Studien omfattar totalt 60 akter från år 1998 (före BBiC), samt 72 akter från 2008 (efter BBiC).

- Delprojekt 3 – utvärdering- b

BBiC-nätverkens förfrågan om möjlighet till studie av implementeringen ur ett handläggarperspektiv har också lett till samarbete med forskare på Socialhögskolan/Institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet. I detta samarbete genomförs studie av Tore Svendsén som rör professionellas uppfattningar om BBiC. Syftet med studien är att ge en bild av vilka inställningar och förhållningssätt handläggare inom socialförvaltningarnas familjeenheter har till BBiC som arbetsinstrument.

2. Kommunvis rapportering om implementeringen

I BBiC-nätverken för nordvästkommunerna deltar Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Upplands Bro och Upplands Väsby. Sigtuna, Sollentuna och Upplands-Bro har ordinarie licens, de övriga har prövolicens. Nedan redovisas i vilken fas av BBiC-implementeringen varje kommun befinner sig i och vilka uppfattningar handläggarna har om användningen av systemet.

Ekerö: Ekerö har prövolicens och överväger att ansöka om förlängning. Samtliga utredare på Sektionen för familj, barn och ungdom har gått grundutbildningen i BBiC. Dokumentation och handläggning utredningar och verkställighet baseras i hög grad på BBiC-triangeln, grundprinciperna och formulären. Arbetet har dock hämmats av att datasystemet inte fungerat tillfredsställande tillsammans med formulären. Det förekommer utredningar som inte följer BBiC-mallen. Förutom BBiC-formulären används alternativa mallar för utredningsplan och genomförandeplan. Konsultationsdokument förskola/skola och läkarundersökning används oregelbundet. Det finns för närvarande ingen möjlighet att få fram statistik genom datasystemet.

Järfälla: Järfälla har prövolicens sedan 2009. Både barn- och familjeenheten och ungdomsenheten använder nu BBiC fullt ut. Utbildarna har genomfört temadagar om ”att skriva korta utredningar” då dokumenten inbjuder till att överutreda och om genomförandeplaner och uppföljning för båda enheterna samt haft öppna tider för att diskutera dokumenten. De har genomfört temadag för mottagningsenheten och information om BBiC, för kommunens barn- och ungdomsbehandlare.

Sigtuna: Sigtuna har ordinarie licens och arbetar på med implementeringen.

Sollentuna: Sollentuna kommun är licensierad BBiC-kommun. Man har arbetat enligt BBiC sedan början på 2000-talet då man utarbetat ett eget material. Alla arbetar enligt BBiC och dokumenten används. Alla är införstådda med BBiC och tycker att grundprinciperna är bra. Inom utredningsenheten har gruppen pratat mycket om analys och beslut.

Sundbyberg: Sundbyberg har ansökt om förlängd prövolicens. De har haft stor personalomsättning och IT-problem vilket försvårat implementeringen av BBiC. En del handläggare upplever att det åtgår mycket tid för administration och det finns risk för att utredningar överarbetas. En annan uppfattning är att konkreta förslag och exempel på hur olika dokument ska fyllas i saknas. Fördjupningsfrågorna är uppskattade.

Solna: De lokala utbildarna har fokuserat på arbete med familjehemsgruppen för att de ska uppnå samma nivå som utredningsgrupperna. På ungdomsenheten dras ärenden utifrån BBiC

triangeln vid ärendedragningar varje vecka. Planeringen under 2010 innehöll även ett upplägg där barnenhet och ungdomsenhet skulle ha gemensamma behandlingskonferenser 1 gång/månad tillsammans med BBiC utbildare. Detta arbete kommer att påbörjas under våren 2011. En av de lokala utbildarna har genomgått utbildning i Analys och bedömning i april 2010. Båda utbildarna behöver gå utbildningen för att de sedan ska kunna utbilda barn- och ungdomsenhet i Analys och bedömning. Under två dagar hölls utbildning för samtliga utredare i utvecklingspsykologi kopplat till BBiC. Föreläsare var Gunilla Wilhelmsson. Under 2011 kommer de lokala utbildarna gå vidare med information till andra enheter, ytterligare utbildning för utredare, behandlingskonferenser och fortsatt arbete med dokumenten för att få dessa att fungera som ett bra stöd för utredarna vid dokumentationen. Inhyrd konsult kommer under januari och februari introducera nyanställd personal i BBiC.

Upplands-Bro: Kommunen har ordinarie licens sedan något år och implementeringen är genomförd. Arbetet i utredningsgruppen fungerar med dokumenten. Under våren planerar man temadagar kring grundprinciperna med utredare och öppenvård.

Upplands Väsby: Upplands Väsby har ansökt om förlängd prövolicens. Implementeringen har bromsats upp av en större omorganisation under 2009 och framför allt av införandet av det nya IT-verktyget Pulsen Combine försenats. BBiC-teamet kommer under våren att aktivt arbeta med de delarna som kvarstår i konceptet genom bl.a informationstillfällen, utbildningar och workshops. På regelbunden metodtid kommer detta utvecklingsarbete att vara en stående punkt på dagordningen. IT-verktyget beräknas att vara helt implementerat under 2011.

3. Projektaktiviteter perioden 2010

Under projektåret har 10 sammankomster i form av nätverksmöten och seminarier anordnats enligt följande:

BBiC-utbildare - nätverksträff

100326, 6 personer närvarande
100607, 8 personer närvarande
100917, 7 personer närvarande
101210., 7 personer närvarande

BBiC-ansvariga – nätverksträff

100326, 8 personer närvarande
100608, 3 personer närvarande
100917, 5 personer närvarande
101210, 4 personer närvarande

BBiC-seminarier vid FoU-Nordväst:

1010-11-12

Att intervjua barn ... det är att verkligen lyssna professionellt...

Seminarier leddes av *Ann-Christine Cederborg* professor, verksam vid Institutionen för barn- och ungdomsvetenskap, Stockholms universitet. Hon pratade utifrån sin bok *Att intervjua barn – en vägledning för socialsekreterare*. På seminariet deltog 18 utbildare/ansvariga och det var mycket uppskattat.

1010-12-02

Tema: Forskningsläget – våldsutsatta barn & sätt att arbeta med föräldrar som slår

Inbjudna föreläsare var: Cecilia Kjellgren, socionom, dr med vet, Lunds universitet/lektor vid Linnéuniversitetet och initiativtagare till projektet KIBB - Kognitiv integrerad behandling av barnmisshandel samt *Linda Eriksson*, familjebehandlare, Kristianstad, som deltagit i projektet och har erfarenhet av att arbeta med behandlingsprogrammet. Seminariet arrangerades tillsammans med Stiftelsen Allmänna Barnhuset och 90 personer deltog varav hälften från nordvästkommunerna.

4. Övrigt

Fortsatta utbildningsbehov hos nordvästkommunerna

Samarbete mellan FoU Nordväst och BBIC-samordnaren har resulterat i ett par seminarier med kunskapsutvecklande innehåll och konkreta kopplingar till det dagliga arbetet med barnavårdsutredningar, se ovan.

Följande förslag på utvecklingsfrågor har diskuterats:

- En grundläggande men i nuläget obesvarad fråga för nordvästkommunerna är fortsatt finansiering av implementering av och utvecklingsarbetet kring BBiC. Hittills har detta arbete främst finansierats av medel från Länsstyrelsen. Det finns fortsatt behov av att ha FoU Nordväst som plattform för det utvecklingsarbete som kommer i kölvattnet av BBiC. En fråga är t.ex.: Hur kan forskning kring centrala aspekter i barnavårdsarbete tillvaratas/göras relevant i arbetet med barnavårdsutredningar?
- Tema 1: Hur kan vi lära av Västerås-modellen för familjehemsutredningar?
- Tema 2: Önskemål om att bjuda in handläggare från Norrköping till hösten 2011 för fördjupande utbildning i fråga om metoder/modeller för att samtala med barn utifrån föreläsningen av Ann-Christine Cederborg.
- Tema 3: BBiC som modell för uppföljning av insats – hur fortskrider arbetet med detta? Vilka slutsatser för det fortsatta arbetet kan dras av den uppföljande studien som gjort parallellt med implementeringen?
- Att plocka fram statistik kring BBiC och bearbeta den är i nuläget inte möjligt. Hur ska man motivera handläggare att fylla i BBiC-statistik i fortsättningen om hela kedjan handläggare – kommunens statistikansvariga/dataföretag – SoS inte fungerar? Att få tillgång till detta statistikmaterial skulle kunna dels vara kvalitetssäkrande för BBiC, samt kunskapsutvecklande för handläggare som vi ser det.
- Få som kommer på nätverket för utbildare, vad beror detta på? En förklaring (utöver tidsbrist) kan vara att det hos handläggare fortfarande finns mycket missnöje med såväl BBiC som arbetsinstrument och som tekniskt system.

Ytterligare kommentarer kring BBiC från nordvästkommunerna

- BBiC- dokumenten är onödigt komplicerade och tar väldigt mycket tid att skriva. Handläggarna önskar sk "light-variant" för kortare utredningar. Det skulle underlätta för ansökningar och utredningar som inte har LVU-karaktär.
- Det är flera som inte skriver utredningsplanen då det tar tid.
- Konsultationsdokument är ett bra stöd för skolan.
- Varför efterfrågas om en förhandsbedömning genomförts tidigare och innehåll i denna? Det är komplicerat och en krånglig process att leta fram gamla förhandsbedömningar i kronologiska pärmen och det finns funderingar på om det är juridiskt rätt att göra detta?
- Familjehemsutredarna önskar att SoS utvecklar en BBiC-anpassad familjehemsutredning
- Det vore bättre om man kunde lägga till istället för att dra ifrån rubriker på formulären. Vid placeringar är det tre blanketter som skall fyllas i, där en hel del av uppgifterna är desamma. Går det att göra något åt detta?